

1. Ποια είναι η παιδαγωγική αξία του μουσικού παραμυθιού; Ποια προετοιμασία είναι απαραίτητη για την παρουσίαση ενός μουσικού παραμυθιού μέσα στην τάξη;

Μέσα από το μουσικό παραμύθι τα παιδιά:

- Εξοικειώνονται με τις έννοιες της μουσικής και τα χαρακτηριστικά του ήχου (τονικό ύψος, χροιά, ένταση, ρυθμός).
- Μαθαίνουν τα μουσικά όργανα και τις κατηγορίες τους (κρουστά, έγχορδα, πνευστά).
- Καλλιεργούν την ακουστική αντίληψη.
- Μαθαίνουν να εκφράζουν τον εσωτερικό τους κόσμο μέσω των ήχων. Έτσι θα αγαπήσουν την μουσική και θα αντιληφθούν την αξία της στον ψυχισμό του ανθρώπου.
- Η ακρόαση ενός μουσικού παραμυθιού μπορεί να γίνει η αφετηρία για ένα πλήθος άλλων δραστηριοτήτων όπως ζωγραφική, χορός κ.α. Συνεπώς καλλιεργούνται επιπλέον καλλιτεχνικές δεξιότητες.
- Ψυχαγωγούνται.
- Τα μουσικά παραμύθια «αγκαλιάζουν» μουσικά μια ιστορία η οποία με τη σειρά της φέρει το δικό της διδακτικό φορτίο. Επομένως τα παιδιά μπορούν να συζητήσουν και να επεξεργαστούν το περιεχόμενο του παραμυθιού και τους ήρωες.

(Απαντήσεις στην τράπεζα θεμάτων του ΕΟΠΠΕΠ σελ57-58 Βλάχου, Λαμπρινίδου -Γούναρη, Παπάδη, Πλειώνη, εκδόσεις 24 Γράμματα)

2. Ποια είναι η πορεία διδασκαλίας ενός μουσικού παραμυθιού;

Πριν την ακούσουμε το μουσικό παραμύθι το παρουσιάζουμε λέγοντας ή διαβάζοντας παραστατικά την ιστορία στα παιδιά. Στη συνέχεια παρουσιάζουμε τους χαρακτήρες της ιστορίας με τα μουσικά τους μοτίβα και τις εικόνες των οργάνων που τους αντιπροσωπεύουν. Έπειτα ακολουθεί ακρόαση όλου του έργου και παράλληλα εμφανίζουμε τις εικόνες του παραμυθιού ή των οργάνων που αντιπροσωπεύουν τους ήρωες του παραμυθιού. Αν θέλουμε ζωγραφίζουμε ή χρωματίζουμε κάποιες εικόνες του παραμυθιού όσο ακούμε το μουσικό παραμύθι. Στη συνέχεια δραματοποιούμε το παραμύθι, μοιράζοντας ρόλους και αν υπάρχουν και αξεσουάρ (μαντίλια, καπέλα κλπ). Στη συνέχεια κάνουμε την δραματοποίηση όσο ακούμε το παραμύθι.

3. Ποιες είναι οι μουσικές δραστηριότητες μέσα από τις οποίες επιτυγχάνεται η μουσική αγωγή του παιδιού;

Η μουσική αγωγή του παιδιού επιτυγχάνεται μέσα από δραστηριότητες που έχουν σχέση με :

- Φωνή, τραγούδι
- Χρήση μουσικών οργάνων
- Κίνηση
- Μουσικά παραμύθια, μουσικά παιχνίδια, ηχοϊστορίες
- Ακοή και γραφή μουσικής
- Ρυθμικές και μελωδικές επενδύσεις
- Δραματοποίηση

Τα παιδιά ανταποκρίνονται άμεσα στο ρυθμό και τη μουσική γι' αυτό και οι μουσικοκινητικές δραστηριότητες πρέπει να γίνονται ευχάριστα.

(Απαντήσεις στην τράπεζα θεμάτων του ΕΟΠΠΕΠ σελ115 Βλάχου, Λαμπρινίδου -Γούναρη, Παπάδη, Πλειώνη, εκδόσεις 24 Γράμματα)

4. Ποια μηνύματα περνάει το παραμύθι « Ο χορός των σπαθιών» του Χατσατουριάν στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας;

«Ο Χορός των Σπαθιών» είναι μέρος από το μπαλέτο Gayane, το πιο γνωστό έργο του Χατσατουριάν, που εντυπωσιάζει με τον εκρηκτικό ρυθμό, ξέφρενα μοτίβα, χρώμα, φαντασμαγορία, αισιοδοξία. Γράφοντας αυτό το παραμύθι έχει ως στόχο να δείξει έμμεσα την αξία της οικογένειας στην οποία κυριαρχεί αγάπη και σεβασμός. Προκειμένου να πετύχει κάτι τέτοιο, παρουσιάζει μια οικογένεια όπου ο πατέρας (Γκίκο) καταναλώνοντας αλκοόλ συμπεριφέρεται βίαια φτάνοντας σε ακραίες αντιδράσεις, παρανομίες και ανήθικες πράξεις μαζί με τους 3 λαθρεμπόρους.

Αυτή η ανυπακοή στους νόμους είναι το δεύτερο θέμα που θίγεται στο παραμύθι υποδηλώνοντας τη σημασία μιας κοινωνίας όπου οι πολίτες σέβονται τον συμπολίτη τους και δεν αδιαφορούν για το κοινό συμφέρον. Τονίζεται επίσης την αγάπη μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών χωρών που χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τις τυχόν διαφορές, ενώνονται με τα δεσμά του γάμου, χορεύοντας το γνωστό «χορό των σπαθιών», αναφορά που γίνεται για να τονιστούν ιδιαίτερα οι παραδόσεις, τα ήθη – έθιμα, ο πολιτισμός τους.

(https://tsikolatas.com/iek_voithos_vrefonipiokomon/)

5. Να αναφέρετε περιληπτικά το μουσικό παραμύθι «Πέτρος και λύκος» του Προκόφιεφ, σημειώνοντας την παιδαγωγική του αξία.

Περίληψη:

Ένα μικρό αγόρι, ο Πέτρος, μια μέρα ανοίγει την πόρτα του κήπου και βγαίνει στο λιβάδι, παρά την απαγόρευση του παππού του. Η πάπια βρίσκοντας ανοιχτή την πόρτα του κήπου βγαίνει κι εκείνη στο λιβάδι και πηγαίνει στη λιμνούλα. Στη συνέχεια έρχεται η γάτα. Θυμωμένος ο παππούς, παίρνει τον Πέτρο μέσα στον κήπο και κλειδώνει την πόρτα. Ξαφνικά παρουσιάζεται ο κακός λύκος από το δάσος. Το πουλάκι και η γάτα πάνω στα κέντρα διασώζονται, η πάπια όμως καταλήγει στο στομάχι του. Ο Πέτρος σκαρφαλώνει στον τοίχο και ανεβαίνει σε ένα κλαδί και βοηθούμενος από το πουλάκι πιάνει το λύκο με ένα σχοινί από την ουρά. Την ίδια στιγμή βγαίνουν από το δάσος οι κυνηγοί πυροβολώντας (είχαν ακολουθήσει το λύκο). Ο Πέτρος τους φωνάζει να σταματήσουν και να πάνε τον λύκο στο ζωολογικό κήπο. Στο τέλος όλοι μαζί σε πομπή τον οδηγούν εκεί.

Παιδαγωγική αξία:

Το συμφωνικό παραμύθι “Πέτρος και Λύκος” γράφτηκε στα 1936 με σκοπό να διδάξει τα όργανα της ορχήστρας, το χαρακτήρα και τη χρήση τους. Οι πρωταγωνιστές (Πέτρος, λύκος, παπάκι, γάτα κ.λ.π.) δεν μιλούν, αλλά δίνουν την θέση τους στα όργανα. Μάλιστα, κάθε πρόσωπο της ιστορίας αντιπροσωπεύεται από ένα μουσικό όργανο ή από μία ομάδα οργάνων της ορχήστρας.

Με αυτή τη μουσική ιστορία τα παιδιά προσεγγίζουν τα όργανα της ορχήστρας, τις διαφορές τους όσον

αφορά το ηχόχρωμα, το τονικό ύψος, τη δυνατότητά τους να αποδώσουν με διαφορετικό ξεχωριστό τρόπο διάφορα στοιχεία της μουσικής, π.χ. την ένταση. Μπορούν να νιώσουν συναισθήματα και χαρακτηριστικά (καλοσύνη, κακία, πονηριά κ.λ.π.) από το άκουσμά της, όπως επίσης εικόνες από τα μοτίβα των πρωταγωνιστών. (όταν δρα ο Πέτρος, ακούμε τη μελωδία του Πέτρου). Παράλληλα, διδάσκονται την υπακοή στους μεγαλύτερους, την αξία της συλλογικής προσπάθειας (ο Πέτρος έπιασε το λύκο μαζί με το πουλάκι) το σεβασμό, τη διαφορετικότητα, τρόπου τιμωρίας στις πολιτισμένες κοινωνίες (ο λύκος δε σκοτώνεται, παρά οδηγείται στο ζωολογικό κήπο), την προστασία του αδύνατου, την υπεροχή της πνευματικής δύναμης έναντι της σωματικής, την έλλειψη του θανάτου(για ψυχολογικούς λόγους).

Πρωταγωνιστές της ιστορίας

Πέτρος: Έγχορδα

Λύκος: Κόρνα

Παππούς: Φαγκότο

Κυνηγοί: Κρουστά

Πάπια: Όμποε

Πουλί: Φλάουτο

Γάτα: Κλαρινέτο

(https://tsikolatas.com/iek_voithos_vrefonipiokomon/)

6. Περιγράψτε μια μουσικοκινητική δραστηριότητα με τις τέσσερις εποχές του Vivaldi.

- Πρώτα ακούσαμε τα μουσικά κομμάτια. Παίξαμε τα μουσικά όργανα που αναγνωρίζαμε. Δημιουργήσαμε και εμείς τους δικούς μας ήχους για κάθε εποχή.
- Μετά διαβάσαμε το βιβλίο. Πριν διαβάσουμε για κάθε εποχή, ακούγαμε το μουσικό της θέμα.
- Είδαμε πίνακες ζωγραφικής, με θέμα τις 4 εποχές και συζητήσαμε για τα χαρακτηριστικά της κάθε εποχής.
- Χωριστήκαμε σε 4 ομάδες όσες και οι εποχές. Τα παιδιά της κάθε ομάδας φορούσαν αντιπροσωπευτικά καπέλα της εποχής.
- Είχαν εξοικειωθεί με το μουσικό κομμάτι της κάθε εποχής και μόλις το άκουγαν χόρευαν ανάλογα.
- Στη συνέχεια, άπλωσα ένα μεγάλο χαρτί του μέτρου, χωρισμένο στα 4: Άνοιξη, Καλοκαίρι, Φθινόπωρο, Χειμώνας. Τα παιδιά της κάθε ομάδας, όταν άκουγαν τη μουσική τους, έτρεχαν στο χαρτί και ζωγράφιζαν κάτι σχετικό με την εποχή.
- Μετά κάναμε το ίδιο ατομικά.

(https://tsikolatas.com/iek_voithos_vrefonipiokomon/)

7. Γράψτε 5 παραδείγματα κινήσεων που περιγράφουν κάποιους χαρακτήρες ή καταστάσεις, με τα ανάλογα μουσικά μοτίβα τους.

- τύμπανο, για περπάτημα χελώνας, αργό
- κουδουνάκια, για τιτίβισμα πουλιών, γρήγορο
- μεταλλόφωνο, για ψάρια, ψηλός ήχος
- τύμπανο, ελέφαντας, χαμηλός ήχος
- κασετίνα, καγκουρό, κοφτός ήχος (staccato)
- τρίγωνο, κύκνος, διαρκής ήχος (legato)

8. Γιατί είναι σημαντικό να υπάρχει κίνηση σε ένα τραγούδι για παιδιά προσχολικής ηλικίας;

Μέσα στο περιβάλλον του παιδιού υπάρχει κίνηση, η οποία είναι για το παιδί σημαντική μορφή έκφρασης, εξωτερίκευσης των συναισθημάτων του αλλά και μάθησης. Κατά συνέπεια, ο έλεγχος του σώματος και η κινητική καλλιέργεια θα το βοηθήσουν να κατανοήσει πιο εύκολα το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει. Η μουσική λοιπόν και ο ήχος γενικότερα λειτουργούν ιδιαίτερα βοηθητικά στην εκτέλεση μιας κίνησης, αλλά ταυτοχρόνως και η κίνηση λειτουργεί βοηθητικά στην κατανόηση της μουσικής και των διαφόρων μουσικών εννοιών.

9. Σκεφτείτε και περιγράψτε μουσικοκινητικές δραστηριότητες για να διδάξετε το τραγούδι «Γλυκό Καλοκαιράκι».

Δραστηριότητες διδασκαλίας του τραγουδιού «Γλυκό Καλοκαιράκι» θα μπορούσε να είναι:

Α) παρουσίαση του τραγουδιού με βάση το κείμενο του, δηλαδή συζητάμε για το καλοκαίρι και τις διακοπές.

Β) Χορογραφία είτε ατομική όπου ο καθένας κάνει τις κινήσεις του τραγουδιού είτε ομαδική όπου όλοι μαζί σε κύκλο κάνουν συγκεκριμένες κινήσεις που προσφέρονται με βάση τη μελωδία του τραγουδιού και τη μουσική του φόρμα.

Γ) Ζωγραφίζουμε τις εικόνες του τραγουδιού ενώ τραγουδάμε το τραγούδι.

Δ) Τραγουδάμε το τραγούδι και συγχρόνως συνοδεύουμε το τραγούδι με κρουστά μουσικά όργανα του Orff ή με αυτοσχέδια μουσικά όργανα που έχουμε κατασκευάσει στην τάξη.

Ε) Τραγουδάμε το τραγούδι και το ηχογραφούμε με σκοπό να ξανατραγουδήσουμε το τραγούδι πιο βελτιωμένο.

10. Με ποιες κινητικές δραστηριότητες διδάσκουμε την ενεργητική ακρόαση;

- Οι κινητικές δραστηριότητες είναι:
- α) Εκφραστική κίνηση
- β) Χορός
- γ) Παντομίμα
- δ) Ρυθμική κίνηση
- ε) Χορογραφία

11. Ποια είδη τραγουδιού χρησιμοποιούμε στη μουσική αγωγή των παιδιών προσχολικής ηλικίας και ποιοι οι στόχοι τους;

Τα είδη τραγουδιού που χρησιμοποιούμε στη μουσική αγωγή των παιδιών προσχολικής ηλικίας είναι:

- **Παιδαγωγικό** (καλλιεργεί τα ανθρωπιστικά ιδεώδη στην ψυχή του παιδιού)
- **Ψυχαγωγικό** (αποσκοπεί στη διασκέδαση/ψυχαγωγία του παιδιού)
- **Φυσιολογικό** (συντελεί στις σωστές ψυχοκινητικές δραστηριότητές του, π.χ. αναπνοή)

- **Πατριωτικό** (εμπνέει στο παιδί την αγάπη για την πατρίδα του)
- **Θρησκευτικό** (για τη θρησκευτική συνείδηση του παιδιού)
- **Κοινωνικό** (συντελεί στην ανάπτυξη της κοινωνικότητας, του αισθήματος ευθύνης και πειθαρχίας του παιδιού) και
- **Καλλιτεχνικό** (αφυπνίζει τις πρώτες καλλιτεχνικές του τάσεις).

Στα επιλεγμένα τραγούδια η μουσική θα πρέπει να είναι εύκολη, με μικρές φράσεις, (το πολύ δύο μέτρων), για να μπορεί το παιδί να συγκρατεί τη μελωδία. Η έκταση της φωνής, καλό είναι να κινείται από το «ΝΤΟ» στην πρώτη βοηθητική γραμμή, μέχρι το «ΝΤΟ» στο τρίτο διάστημα του πενταγράμμου, για να μη δυσκολεύονται τα παιδιά με πολύ χαμηλές ή πολύ ψηλές νότες.

Στίχοι τραγουδιών

Γλυκό καλοκαιράκι https://www.youtube.com/watch?v=2-D7OgiYcoY	Το ελεφαντάκι https://www.youtube.com/watch?v=V8bUPNE1mhg	Ο Παγωτατζής https://www.youtube.com/watch?v=98RTg4JR1zg
Καλοκαίρι μου γλυκό μου'χεις πάρει το μυαλό. Δεν μπορώ να κρατηθώ να φορέσω το μαγιό. Καπελάκι στα μαλλιά, κουβαδάκι και γυαλιά. Το σορτσάκι μου φορώ και για μπάνιο ξεκινώ. Έρθες ξανά γλυκό καλοκαιράκι αγκαλιά θα πάμε για μπανάκι, μια βουτιά στης θάλασσας το κύμα στη δροσιά και ξέχνα τη ρουτίνα. Σα ψαράκι στο νερό με τη μάσκα μου φορώ, μία πλέω στον αφρό μια βουτάω στο βυθό. Έρθες ξανά γλυκό καλοκαιράκι αγκαλιά θα πάμε για μπανάκι, μια βουτιά στης θάλασσας το κύμα στη δροσιά και ξέχνα τη ρουτίνα, και ξέχνα τη ρουτίνα.	Έχω ένα μικράκι ελεφαντάκι Τετρακόσια είκοσι κιλά Τρώει εφτά κασόνια μακαρόνια Κι όλο κάνει τούμπες και γελά Όταν ανεβαίνει στην τραμπάλα Με πετάει ψηλά στον ουρανό Κι όποτε βουτάει στην πισίνα Φεύγει από μέσα το νερό Έχω ένα μικράκι ελεφαντάκι Τετρακόσια είκοσι κιλά Πίνει εφτά κουβάδες λεμονάδες Κι όλο κάνει τούμπες και γελά Παίζουμε τ' απόγευμα στον κήπο Τρέξιμο και μπάλα και κρυφτό Κι ύστερα στο μπάνιο μού πετάει Με την προβοσκίδα το νερό Έχω ένα μικράκι ελεφαντάκι Τετρακόσια είκοσι κιλά Θέλει κόπο μα θα βρω τον τρόπο Να το πάρω κάποτε αγκαλιά <i>Μουσική-Στίχοι: Γιώργος Χατζηπιερίης Τραγούδι: Φοίβος Δεληβοριάς</i>	Ξέρω έναν κύριο γελαστό με μουστάκι στριφογυριστό που παρασκευάζει παγωτά με αγνά και φρέσκα υλικά Κάθε μέρα τριγυρνά από γειτονιά σε γειτονιά με τ' αμάξι το χρωματιστό όνειρο στον κόσμο των παιδιών Φράουλα, μαστίχα και κεράσι όποιος φάει δε θα το ξεχάσει κρέμα, καραμέλα και λεμόνι τρως, και το μυαλό σου δυναμώνει! Τώρα με λαχτάρα καρτερώ τον παγωτατζή το γελαστό έχω δέκα ευρώ στον κουμπαρά φτάνουν για πέντε έξι παγωτά Μόλις ακουστεί η μουσική να 'μαι μες στο δρόμο στη στιγμή μα ν' αποφασίσω δεν μπορώ ποια από τις γεύσεις προτιμώ Φράουλα, μαστίχα και κεράσι όποιος φάει δε θα το ξεχάσει κρέμα, καραμέλα και λεμόνι

	Ενορχήστρωση: Μάριος Τακούσιης	τρως, και το μυαλό σου δυναμώνει! Φράουλα. Μαστίχα. Σοκολάτα. Καραμέλα. και λεμόνι. βατόμουρο. παρφέεεε Φράουλα, μαστίχα και κεράσι όποιος φάει δε θα το ξεχάσει κρέμα, σοκολάτα και φιστίκι είναι η πιο γλυκιά σας καταδίκη!
Ήτανε ένας Κιθαρίστας https://www.youtube.com/watch?v=Ty5nHAmNrpw Ήτανε ένας κιθαρίστας μα ήτανε και καλός αρτίστας λέξη δεν ξέρουμε γι' αυτόν ντο σι λα σολ φα μι ρε ντο. Κι έκανε ένα ταξιδάκι κι έβαλε μες στο βαλιτσάκι δυο ζεύγη κάλτσες δυο κασκόλ ντο σι λα σολ φα μι ρε ντο. Κι έβαλε πλήρη στην Αγγλία μα η μεγάλη τρικυμία τον έριξε εις το Κογκό ντο σι λα σολ φα μι ρε ντο. Και η βασίλισσα η αγρία καθότανε στην παραλία και εκρατούσε ένα παρασόλ ντο σι λα σολ φα μι ρε ντο. “Έλα εδώ παιδί λευκό στη σούβλα να σε φάω ψητό με σκόρδο και με μαϊντανό”. ντο σι λα σολ φα μι ρε ντο.		

Στη δύσκολη αυτή στιγμή άρχισε ο νιος τη μουσική πόσο της άρεσε αυτό, του λέει θα σε παντρευτώ. Η ιστορία μας αυτή μας λέει πως η μουσική κάνει το σκλάβο βασιλιά ντο σι λα σολ φα μι ρε λα.		
--	--	--